

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Izići iz sebe ususret drugomu

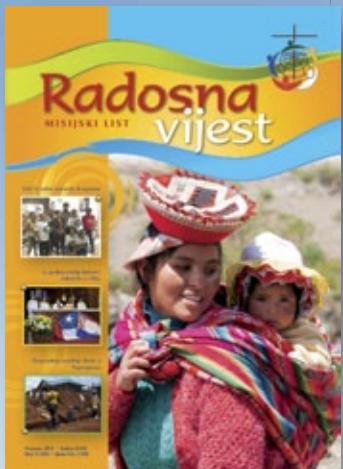

70 godina misije ljubavi i
milosrđa u Čileu

Dogradnja srednje škole u
Ngengereu

Apostolat molitve

Da svaka država odlučno poduzme mjere kako bi budućnost onih najmladih, osobito onih koji pate, stavila na prvo mjesto.

Sadržaj

Uvodnik	Kroz došaće sa svetim Augustinom.....	3
U središtu	Misionarski izazov Amazonije	4
Iz života naših misionara	Izići iz sebe ususret drugomu	6
	70 godina misije ljubavi i milosrđa u Čileu	7
	Dogradnja srednje škole u Ngengereu.....	10
	Svi žele biti ministranti	11
Intervju	Četrdeset godina misijskog djelovanja	12
Apostolat molitve	Apostolat molitve za prosinac.....	14
Vijesti iz Crkve u svijetu	Papa i misije: „Bez Njega ne možemo ništa učiniti“.....	15
Vijesti iz Crkve u Hrvata	Konferencija o smanjenju rasipanja hrane	15
	Misijska izložba Srcem i djelima za misije.....	16
	Misijski dan u KŠC-u „Sv. Josip“ u Sarajevu i KŠC-u „Sv. Franjo“ u Tuzli	16
	Zatvorena Misijska godina i Izvanredni misijski mjesec listopad 2019.....	17
	Organizirana Akcija MIVA.....	17
	Misijski tjedan u župama Riječke nadbiskupije	18
	Misijski tjedan u Popovači.....	18
Život jednog misionara	Pred Betlehemskim djetetom	19
Misijski velikani	Simon Mpecke, misionar bosih nogu.....	21

Impressum

Izdavač: Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini

Glavni urednik: v.l. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** mons. Luka Tunjić

Godišnja preplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD

Tisk: MMV-94 d.o.o.; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/5635-055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Kunski Žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 0387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Kroz došašće sa svetim Augustinom

Kad se prave planovi i strategije za bilo što u životu, potrebno se držati određenih uputa i pravila da bi ono što se radi bilo sigurno, da bi imalo smisla i služilo svojoj svrsi. Vrijeme došašća pripravlja nas za rođenje Isusa Krista, ali i za njegov drugi dolazak na kraju vremena, kad će doći u slavi suditi žive i mrtve.

Piše mons. Luka Tunjić

Vrijeme došašća povlašteno je vrijeme za svakog kršćanina i ima svoje upute na koji se način možemo najbolje pripraviti za te spasonosne blagdane. Sveti Augustin nudi nam svoj put priprave, koji je sadržan u nekoliko riječi:

- **bdjenje:** bdjeti nad svojim mislima, željama, djelima, životom...,
- **vjera:** ona se neprestano hrani i jača,
- **nada:** jača povjerenje i daje snagu da idemo naprijed bez obzira na poteškoće,
- **obraćenje:** učiniti napor i napraviti obrat u svemu čime nismo zadovoljni, a posebno u onome što je grešno u našem životu,
- **molitva:** moliti često i s pouzdanjem, jer molitva je izraz našega dubokog predanja i povjerenja u Boga,
- **radost:** sve treba činiti s radosnim služenjem Bogu i bližnjima.

Mediji nude sasvim druge upute priprave za Božić. Njihove upute mogu se sažeti u dvije riječi: *potrošnja i profit*. Čak se svakodnevno objavljaju statistike koliko je došlo turista, koliko se čega pojelo i popilo te koji se darovi ove godine najviše prodaju odnosno kupuju.

Upute svetog Augustina sigurno su zahtjevnije, traže više razmišljanja, žrtve i odricanja, ali nas jedino one uistinu pripravljaju da vjernički dočekamo Božić i božićne blagdane. Upute koje nude mediji prividno su lakše i primamljivije, ali ako bismo analizirali koliko je potrebno vremena da se zradi novac koji se potroši i koliko štete za naše zdravlje pro-

uzroči sve ono što se pojede i popije u vremenu došašća te božićnih blagdana, onda bismo vidjeli da je put svetog Augustina bolji ne samo za našu duhovnu stvarnost, nego i za naše tijelo. Krist je najbolji lječnik duše i tijela. Jedino on nas može istinski utješiti i ispuniti sva naša očekivanja. Jedino nas njegova pedagogija pripravlja za Božić i susret bez straha u vječnosti.

Našim misionarima cijela je liturgijska godina došašće. Njihov je misijski pastoral i polje rada dovoljno široko. Potrebe ljudi s kojima žive nadilaze njihove mogućnosti i zato nas pozivaju da molimo za njih, jer su svjesni da je njihov rad bez Božjeg nadahnuća, snage i usmjerenja bezuspješan te da jedino Bog može dati da raste sve ono što oni siju i zalijevaju.

Izvanredni misijski mjesec listopad 2019. bio nam je prigoda da dublje uronimo u misijsku dimenziju svoje vjere i misijske potrebe cijele Crkve. Ako bismo sve brzo zaboravili i ostali nijemi na potrebe misija, mogao bi to biti znak da nismo ozbiljno ni doživjeli taj milosni mjesec, kao ni vrijeme došašća, koje nas ne može osobno pripraviti za susret s Isusom ako isključimo bližnjega i potrebitoga, bilo u svojoj župi bilo u misijama. Stoga neka ovo došašće bude obilježeno upravo našom okrenutošću prema braći i sestrama u misijskim zemljama. Uvjerjen sam da će nam priprava za Božić biti uspješnija, a Božić radosniji. U tom duhu čestit Božić svim našim misionarima i misionarkama, našim vjernim čitateljima – prijateljima misija, a svima zajedno sretna i blagoslovljena nova, 2020. godina!

Piše mr. sc. Anita Treščec

Misionarski izazov Amazonije

Cijelu smo godinu na ovim stranicama promišljali o važnosti misionarskog djelovanja Crkve, a neposredan nam je povod bio Izvanredni misijski mjesec listopad, koji je za nama. U Izvanrednome misijskom mjesecu održana je u Vatikanu, od 6. do 27. listopada, Sinoda o Amazoniji. Tema sinode: „Amazonija: novi putevi za Crkvu i za cijelovitu ekologiju“, odnosi se na određeni teritorij, ali se dotiče i opće Crkve. U Radosnoj vijesti nastojala sam, koliko su mi to mogućnosti dozvoljavale, pratiti događaje i teme vezane za sinodu.

Službeni dokument u vidu postsinodske pobudnice za smjernice pastoralne, kulturne, ekološke i društvene djelatnosti na području Amazonije na temelju izglasanoga završnog dokumenta od 26. listopada očekuje se do kraja ove godine, no ipak ću se u ovome posljednjem broju osvrnuti na neke sinodske teme vezane uz misije i iznijeti neka osobna promišljanja.

Papa Franjo je prigodom najeve sinode, u listopadu 2017. godine, rekao da je glavni cilj te sinode pronaći nove načine evangelizacije Božjeg naroda na panamazonском području, osobito autohtonih народа, који су често заборављени и без изгледа за мирну будућност, између осталога и zbog ситуације у којој се налази амазонска прашума, плућа нашеј планете. Sinodske rasprave полазиле су од припремног документа о sinodi, који је плод процеса започета посетом папе Franje peruanskoj biskupiji Puerto Maldonado u siječњу 2018., па

do konzultacije Božjeg puka на подручју Amazonije. На темелju glasa Božjeg naroda с amazonског подручја predsinodsko вijeће у svibnju 2019. donijelo је zaključке и теме о којима се raspravlјало на sinodi.

Područje Amazonije obuhvaćа dio Brazila, Bolivije, Perua, Ekvadora, Kolumbije, Venezuele и Francuske Gvajane, а простире се на готово осам milijuna kvadratnih kilometara. У dokumentу је iznesena stvarnost tog подручја, с njegovom florom и faunom, izvorom prehrane tamošnjег pučanstva, као и култура и duhovnost stanovništva које живи uzduž riječki i gradova. Život na tom подручју ugrožen je razaranjem, tj. nerazboritim iskorištanjem okoliša, као и sustavnim kršenjem ljudskih prava zbog gospodarskih и političkih интереса raznih kompanija. Ljepota tog подручја ranjena je nasiljem, sukobima и istrebljenjem tamošnjih народа и njihovih kultura.

U Amazoniji, prema procjenama, живи oko 36,6 milijuna ljudi, od

kojih je od oko dva do oko 2,5 milijuna pripadnika urođeničkih plemena i zajednica. Osim njih, u Amazoniji žive i druge tradicionalne skupine stanovništva koje su se oblikovale u danim okolnostima tijekom povijesti: seljaci koji obrađuju bilo svoju bilo tuđu zemlju (*campesinos*), potomci nekadašnjih afričkih robova, mestici („mješanci“) nekadašnjih Indijanaca i bijelaca), zajednice koje vuku korijene od starih kolonizatora. Svi se oni u veliku broju slijevaju u velike gradove, gdje je ugrožen njihov način života i njihov identitet, a za Crkvu predstavljaju veliko bogatstvo i braću kojoj treba navijestiti Krista.

Biskupska sinoda posvećena panamazonском подручју снаžно је у неким svoјим темама odjeknula у читавој Crkvi, ali и у svjetovним medijima. U drugom poglavљу završnog dokumenta sinode posebno se naglašava potreba за *misionarskim obraćenjem* cijele Crkve, koje mora biti „samaritansko“ (mora ići svima ususret), „magdalensko“ (pokretano ljubavlju i radošću prema Uskrslomu), „marijansko“ (rađati novu djecu za vjeru i za Crkvu) te „inkultuirano“.

To posljednje, tzv. inkultuirano obraćenje, u našoj europskoj, pa i Crkvi u Hrvatskoj, izazvalo je mnoge rasprave. Problematizirala se svečanost otvaranja sinode, u kojoj je sudjelovala misijska Crkva Amazonije, sa svojim kulturnim simbolima i obilježjima, problematizirala se kruna od perja, kanu (tradicionalni čamac), ples, a kulminacija se dogodila oko drvene figure trudnice, koja je, kao navodni otpor poganstvu, baćena u rijeku Tiber. Od svih službenih reakcija na taj čin izdvojila bih onu glavnog urednika Radio Vatikana Andree Torniellija, koji je u svojem komentaru citirao svetog kardinala Johna Henryja Newmana, koji je u svojem *Eseju o razvoju kršćanske doktrine* (*Essay on the Development of Christian Doctrine*), objavljenu 1878., o prihvaćanju poganskih elemenata u Crkvi napisao: „Korištenje hramova, i onih posvećenih određenim

svetcima, ponekad ukrašenih drvenim okvirima, tamjan, svjetiljke i svijeće; zavjeti u slučaju ozdravljenja od bolesti; sveta voda, azil; svečanosti i liturgijska vremena, upotreba kalendara, procesija, blagoslova polja, svećenička odjeća, tonzura, prsten koji se koristi u braku, okretanje prema istoku, a kasnije i slike, možda čak i crkveno pjevanje i *Kyrie Eleison*: sve to poganskog je podrijetla i posvećeno je usvajanjem u Crkvi.“ U svojem završnom dokumentu u drugom poglavљу sinode se nedvosmisleno odlučuje za dijalog i bolje upoznavanje urođeničkih religija i kultova potomaka Afrikanaca, jer je to „nezbjegjan put evangelizacije u Amazoniji“, gdje će definiranje inkulturacije biti jedan od većih izazova.

Još jedna od tema koja je snažno odjeknula u našim medijima bila je pitanje svećeničkog ređenja oženjenih muškaraca i podjeljivanja reda đakonata ženama. Odjek je velik zato jer se radi o odlukama koje bi se ticale univerzalne Crkve, iako zahtjev proizlazi iz konkretnе potrebe misijskih područja Amazonije. Kao vjernica bila sam potresena slušajući osobna svjedočanstva koja su tijekom trajanja sinode iznosili misionari i crkveni službenici amazonских područja. Nezamislivo mi je iskustvo mnogih udaljenih zajednica u Amazoniji koje mjesecima, pa čak i godinu i više ne mogu slaviti euharistiju zbog nedovoljna broja svećenika. Razumijevajući i osjećajući središnje

mjesto euharistije u životu vjernika, ove su me priče pogodile. Svjedočanstvo jedne redovnice, koja u ekvadorskim prašumama sluša posljednje isповijedi vjernika na smrtnoj postelji, sa spoznajom da nema svećenika kojeg bi mogla dovesti bolesniku, doista je potresno. Njezin pogled na pitanje ređenja provjerenih oženjenih muškaraca zasigurno je širi i fleksibilniji od našega.

Problem duhovnih zvanja nije problem samo Amazonije. I mi ovdje u Europi imamo isti problem. U napasti smo optuživati druge, vremena, okolnosti, modernizam, sekularizam, ali razlozi za probleme duhovnih zvanja nalaze se u samoj Crkvi.

Nisu li svećenici koji su u redovitu doticaju s mladima prvi pozvani biti izazov za mlade? Ne bi li njihov način života trebao oduševiti druge? Kad se zapitamo kako je tko odlučio o svojem životnom pozivu, gotovo uvijek zaključujemo da mu je motivacija bila konkretni čovjek ili ljudi koji su istinski živjeli svoj poziv. I dok se sablažnjavamo nad zahtjevom s „terena“ o ređenju oženjenih muškaraca, trebamo se također pitati jesu li naši svećenici spremni i žele li misijski djelovati, ići u misije, žele li gorjeti misijskim žarom.

Nisam kompetentna ovdje iznositi argumente za ili protiv, ali pogled na amazonsku Crkvu, konkretnu, u ovoj sinodi pokazanoj svjetu, treba nas učiniti spremnijima na promjene. Možda te promjene ne će biti u vidu ređenja oženjenih muškaraca i podjeljivanja reda đakonata ženama, ali promjene koje se očekuju, nakon praćenja sinode o Amazoniji, tiču se obraćenja naših srdaca. Kršćani, ni klerici ni laici, ne bi nikada smjeli pisati i govoriti protiv pape i biskupa, proricati propast Crkve i pobjedu Sotone u Vatikanu, ismijavati i izručivati druge i drugačije, jer je to velika sablazan za svijet. Trebalo bi krenuti od onoga „ja mislim“, uz umiranje sebi, i konačno vjerovati u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu, koju vodi Duh Sveti.

BRAZIL
– o. Milan Knezović

**Vrijeme došašća uvijek
nas iznova ispunja
radosnom nadom u
konačni susret s Bogom.
U prve dvije nedjelje
adventskog vremena
evanđelje usmjerava
naša srca na iščekivanje
drugog Kristova dolaska,
koji će privesti u slavu
Božjeg zajedništva našu
putujuću Crkvu.**

Za taj konačni susret s Bogom ljubavi i dobrote pripremamo se korak po korak, oslobođajući se od svega što nas sprječava da ljubimo sebedarno i velikodušno, baš onako kako smo ljubljeni od Boga. Naša priprava za vječno zajedništvo u Božjoj ljubavi iziskuje od nas da naš vjernički hod bude označen življnjem iskrene ljubavi prema bližnjima; iziskuje od nas neprestano vježbanje u sebedarju, u malim koracima naše svagdašnjice. Naš kratki život, koji nam Bog daje kao dar, jedinstvena je prigoda da ponizno, s radosnim i zahvalnim srcem, živimo i činimo djela ljubavi, slijedeći stope Kristove. Naš vjernički hod veliko je vježbanje i priprava za vječni život u ljubavi Božjoj. Ne možemo živjeti svoju vjeru skrštenih ruku, kao jedno veliko pasivno čekanje kraja. Božja dinamika ljubavi vodi nas uvijek izvan nas samih, ususret drugomu, vodi nas u misiju ljubavi.

U mjesecu listopadu Crkva je, na poziv pape Franje, živjela Izvanredni misijski mjesec i ovdje kod nas u Brazilu. Naša župa Gospe od Bezgrešnog Začeća, u kojoj sam župnik od lipnja ove godine,

Izići iz sebe ususret drugomu

radosno se odazvala na poziv svetog oca. Zajedno s krizmanicima, pravopričesnicima, katehistima i drugim pastoralnim djelatnicima živjeli smo intenzivno ovaj misijski mjesec, posjećujući lokalnu bolnicu, zatvor i prihvatište za ljude bez doma. U subotu 5. listopada, zajedno s krizmanicima i pravopričesnicima, pjevajući smo prošli sve ulice u središnjem dijelu našeg grada Game, gdje se nalazi naša župa, blagoslovljajući kuće i dajući zagrljaj mira svima. Tijekom cijelog mjeseca listopada svaku večer smo posjećivali jednu ili dvije obitelji, čitali s njima evanđelje dana, meditirali zajedno riječ Božju, pjevali, molili Oče naš i Zdravo Marijo te im blagoslovili kuću. Susreli smo se s toliko životnih priča, s toliko ljudskih srdaca žednih blizine, potrebe da ih tko čuje, potrebe da s kime podijele radosti i krijeve života. Posjet bolnici započeli smo svetom misom i blagoslovom vreće ispun-

jene ružinim laticama te smo ih pjevajući, uz pratnju gitare, odnijeli na sve odjele bolnice, od ortopedije do hitne pomoći, svim bolesnicima i medicinskom osoblju, kao znak Božje ljubavi i blizine, na spomen sv. Male Terezije, suzaštitnice misija. 10. listopada slavili smo sv. misu u ženskom zatvoru, gdje se nalazi oko 850 zatvorenica. Na nedjelje 13. i 20. listopada išli smo posjetiti naše dvije ruralne župne zajednice, sv. Arnolda Janssena i Gospe Fatimske.

I ovo misijsko iskustvo bila je velika radost za one koji su nas primili u svoje kuće i u svoje živote, a u isto vrijeme obilježilo je srca svih koji su se odazvali da budu misionari. Svaki put kada za ljubav Božju izidemo iz sebe ususret drugomu, sam Bog nam dolazi u pohod. 19. listopada, u subotu uoči Svjetskog dana misija, imali smo misijsko bđenje u župi, od 20.30 do 23 sata, gdje smo uza uskrsnu svijeću i blagoslov vode obnovili svoja krsna

ČILE
– s. M. Fides Babić

70 godina misije ljubavi i milosrđa u Čileu

obećanja. Puno misionara koji su sudjelovali u posjetima podijelilo je svoja iskustva doživljena u ta tri tjedna. Podijelili su radost i zahvalnost što su prvi put u životu župe mogli iskusiti ljepotu, blagoslov i radost da od vrata do vrata donose Božju riječ, pjevaju i slušaju druge te budu drugima radosna vijest evanđelja. Neki članovi obitelji koje smo posjetili toliko su bili dirnuti da su nam se priključili u sljedećim posjetima.

To misijsko iskustvo u župi dalo je još jedan vrijedan duhovni plod: osnovali smo ekipu za misijsku animaciju, koja s nestrijeljenjem iščekuje početak božićne devetnice, da bi nastavila ondje gdje smo mi stali. Misija življena u listopadu u našoj župi ostavila je želju u srcima svih: „Hoćemo još!“

Neka vam svima ovo vrijeme došašća bude plodonosno i blagoslovljeno u radosnu i aktivnu iščekivanju Božje ljubavi i neka vam rođenje Isusovo donese nebeski mir!

Dragi čitatelji Radosne vijesti, dobročinitelji i prijatelji misija u domovini i u svijetu, želim s vama podijeliti radost povodom obilježavanja 100. obljetnice utemeljenja družbe i 70. obljetnice našega plodnoga misijskoga, milosrdnoga i odgojnog djelovanja u Čileu.

Redovnice Kćeri milosrđa TSR sv. Franje u subotu su 5. listopada 2019. svečano proslavile tu obljetnicu svetom misom, koju je u župnoj crkvi sv. Jakova apostola predslavio mjesni biskup mons. Juan María Agurto, u koncelebraciji sa sedam svećenika, u nazočnosti tridesetak časnih sestara naše i drugih družbi te brojnih vjernika s otoka Chiloé, među kojima je bilo i nekoliko hrvatskih iseljenika s otoka Brača.

Misijski duh i dolazak u Čile

Davne 1936. godine blažena Marija Propetog Petković poslala je prve sestre misionarke u Argentinu na poziv fra Leonarda Ruskovića, a 1940. godine došla ih je pohoditi i ostala s njima na južnoameričkom kontinentu i s velikim žarom radila na proširenju njegova kraljevstva, da bi se družba obogatila domaćim zvanjima. Nakon što su sestre došle u Paragvaj, počinje sanjati da dođe na obalu Tihog oceana, s drugu stranu Anda, i ondje osnuje jednu zajednicu. Protektor družbe fra Karlo Balić prigodom vizitacije našao se u Čileu i upoznao s biskupom Ancuda mons. Candidom Rada. On je tražio sestre za svoju biskupiju i ponudio im je kuću, kapelu i školu u gradu Castru. Nakon razgovora s fra Karlom i sestrama, utemeljiteljica je odlučila prihvati taj poziv. Božja providnost dala je da je Majka otvorila zajednicu u Čileu. Jedna sestra je u kućni

dnevnik zapisala da je dolazak sestara u Castro bio u 14 sati u nedjelju 20. veljače 1949. godine. Na trgu ispred župne crkve čekali su ih brojni vjernici, s biskupom i braćom franjevcima. Srdačno su ih pozdravili i zaželjeli im dobrodošlicu u njihov grad. Prve sestre u Čileu bile su s. M. Tarzicija Dimitrijević, s. M. Carmen Leguizamon, s. M. Estela i s. M. Celia Ferreira, koja još živi u Paragvaju i rado se sjeća svojih dana provedenih s blaženom uteviljiteljicom.

Apostolat sestara

Odmah po dolasku sestre su u svojoj kapeli s vjernicima i djecom započele redovito moliti Sv. kruniku te posjećivati obližnje kapelice i obitelji. Organizirale su susrete s djevojčicama i zanimale se ima li među njima onih koje bi im se željele pridružiti i postati redovnice. Do danas iz te biskupije imamo pet pokojnih sestara i pet živih, od kojih četiri djeluju u Čileu, a jedna u Peru. Sestre su upisivale u našu školu učenike (200) iz siromašnih obitelji, kojih se broj svake godine

povećavao sve do 1958. godine. Te godine izbio je velik požar, u kojem su kuća sestara i škola izgorjele. Iako su ostale bez svega, sestre su, na zamolbu župljana i roditelja, ostale u župi i kao podstanarke te do izgradnje nove kuće nastavile raditi u obnovljenoj zgradbi, koja je postala dječji vrtić. Uza školu redovito su imale tečajeve krojenja, šivanja i domaćinstva za žene. Godine 1991. otvoren je učenički dom za 50 siromašnijih učenica s obližnjih otoka, koje nastavljaju svoju srednjoškolsku izobrazbu u Castru. Uz odgojne djelatnosti, sestre su aktivno sudjelovale u župnom pastoralu

i raznim katoličkim udrugama, nastojeći u duhu karizme milosrđa biti blizu svima, osobito potrebitoj djeci, mladima, bolesnima i starijima.

Proslava obljetnice

Na svetkovinu Blagovijesti ove godine u župi smo najavile proslavu obljetnice i pozvali vjernike da mole za nas sestre da moguemo radosno nastaviti živjeti svoju karizmu milosrđa. Na kraju mjeseca rujna mjesna predstojnica s. M. Dolorosa Osorio i s. M. Adelina Franov su djelovale su u emisiji na TV Castru i upoznale gledatelje s družbom, bl. Marijom Propetog Isusa i apostola

tom sestara. U nedjelju 29. rujna ove godine s. M. Fides Babić u župnoj je crkvi priredila foto izložbu o dolasku sestara i njihovu odgojno-obrazovnom i pastoralnom djelovanju u zajednicama u Čileu.

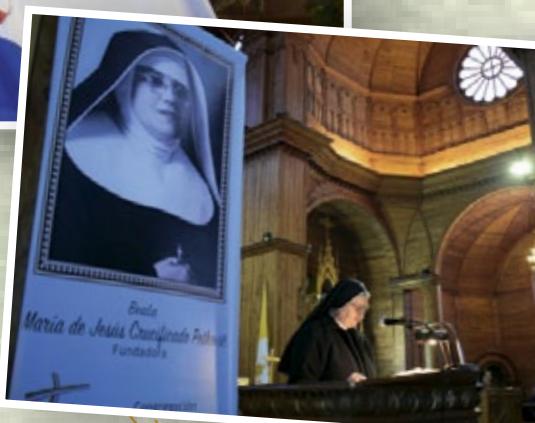
Na svetkovinu sv. Franje, poslijе sv. mise, zajedno s braćom franjevcima, a uz pomoć prijatelja družbe i župnih suradnika, sestre su priredile domjenak, na koji su bili pozvani svi prisutni vjernici. Na proslavu su stigle sestre iz svih zajednica u Čileu i provincijska predstojnica u Paragvaju s. M. Elsa Elcaras. Pozvale smo ju jer su brojne sestre iz Paragvaja i sestre iz Hrvatske bile prve kćeri milosrđa, koje su svojim životom i misijskim radom bile poticaj čileanskim djevojkama da stupe u družbu. Posebno nam je bilo dragو što su došle i sestre salezijanke iz Puerto Montta. Njih smo pozvale u znak zahvalnosti jer su njihove sestre primile blaženu utemeljiteljicu i sestre u Santigu i Puerto Monttu.

Proslava obljetnice bila je 5. rujna u župnoj crkvi, u kojoj je ispred oltara bila čileanska i hrvatska zastava. Svečano euharistijsko slavlje u 19 sati predslavio je mjesni biskup mons. Juan Maria Agurto, sa svećenicima iz biskupije. U svečanoj procesiji, uza skladno pjevanje zbora, s ministrantima i svećenicima u crkvu su ušle naše sestre, koje su vjernici oduševljeno pozdravili velikim pljeskom. Na početku slavlja biskup Agurto pozdravio je sestre kćeri milosrđa, čestitao im obljetnicu, za-

hvalio na pozivu i djelima ljubavi i milosrđa kojima su obogatili njegovu biskupiju. Misna čitanja čitale su s. Dorotea Marchant i s. Zlata Vrbić, a psalam je uz gitaru pjevala gospođa Marlene, iz Paragvaja.

Biskup Agurto u propovijedi je istaknuo da je oduševljen vjerom utemeljiteljice bl. Marije Petković, koja je iz daleke Hrvatske došla u ovaj grad, gotovo na kraj svijeta, da bi zajedno sa svojim sestrama svjedočila Božje milosrđe, pomažući siromašnoj djeci i potrebitima. Bila je žena velike vjere. Svojim životom dala nam je primjer kako kršćanin koji stavi svoje pouzdanje u Boga čini čudesna djela, nastavio je biskup. Brojni su duhovni i materijalni plodovi koji su urodili puštolovinom koju je započela u Castru i Čileu. Radi se o „puštolovini poslušnosti“ majke Marije njezinu dijecezanskom biskupu u Dubrovniku, i zato je družba Kćeri milosrđa plodonosna. Stoga danas s radošću započinjemo proslavu stote obljetnice utemeljenja i pastoralnoga i misijskog služenja Crkvi. Sve je to bilo moguće s vjerom i pouzdanjem u Nebeskog Oca. Majka Marija sestrama je stalno ponavljala: „Naša družba jedna je velika knjiga Bože providnosti.“

Biskup nas je potaknuo da zamolimo Gospodina da nam pomogne staviti svoje pouzdanje u njega, da se trudimo biti vjerne i ponizne službenice te služimo Bogu i braći s ljubavlju, jer sve što jesmo, primi-

li smo besplatno, pa zato trebamo i besplatno dati. Bog će tada biti naša nagrada, a mi ćemo iskreno moći reći: „Sluge smo beskorisne, učinimo ono što smo bili dužni učiniti.“

Poslijе propovijedi s. M. Rosa Sierra pročitala je okružno pismo vrhovne poglavarice o posebnoj milosti u ovoj jubilarnoj godini. Po završetku pričesti svećenik je pročitao dekret o potpunom oprostu. Nakon čitanja pisma biskup je zamolio s. M. Fides Babić da donese relikviju bl. Marije Propetog Isusa Petković i da ju stavi na oltar. Vjeroučenici iz filijale Pip Pid otplesali su dva njihova plesa, a potom je svečanim blagoslovom završeno misno slavlje. Prijatelji družbe svakoj su sestri uručili crvenu ružu u znak zahvalnosti za sve što čine i što su učinile za njih i njihov grad.

Tijekom ove godine nastojat ćemo većim apostolskim žarom živjeti karizmu milosrđa, a vas, dragi čitatelji, potičemo da nas pratite svojom molitvom.

Srdačno vas pozdravljaju kćeri milosrđa iz Čilea i vaša misionarka s. M. Fides Babić

 DR. KONGO
– fra Ilija Baršić

Dogradnja srednje škole u Ngengereu

Dragi naši dobročinitelji, Gospodin vam dao svoj MIR! U jedinoj osnovnoj školi kod nas u Ngengereu svake godine ima između 1100 i 1200 učenika. Nakon završene osnovne škole rijetki mogu otići u grad Butembo i ondje nastaviti srednju školu.

Budući da je Butembo daleko, a na području naše Misije svete Klare i cijele ove pokrajine nije bilo druge srednje škole, na žarku molbu roditelja te crkvenih i lokalnih vlasti, započeli smo ju sami graditi, a nazvali smo ju Institut svetog Franje Asiškoga.

Već je peta godina otkako škola polako raste. Polako, ali sigurno. Svake godine otvaraju se novi viši razredi. Ove školske godine tako imamo prva dva naraštaja koja stižu do „velike mature“.

Kako škola raste brojčano, tako se otvaraju nove mogućnosti, potrebe i smjerovi. Ove školske godine imamo oko 500 novih učenika, u četiri nova usmjerena:

- latinski i matematika,
- industrijska poljoprivreda,
- trgovina i računovodstvo,
- prehrambena.

Završetkom mosta na rijeci Mususi, koji spaja Ngengere sa Župom Mushimba, gdje živi oko 38 000 katolika, znatno je povećan broj djece koja žele nastaviti školovanje u srednjoj školi. Za svako usmjerenu treba

nam barem jedna učionica, a školovanje traje šest godina. Dosad smo, uz Božju pomoć i velikodušnost naših dobročinitelja i prijatelja misija, sagradili 18 učionica, a k tomu još i jednu zgradu za administraciju. Dakle nužno nam je potrebno sagraditi još sedam novih učionica.

Čvrsto oslonjeni na Božju providnost i djelotvornu ljubav naših dobročinitelja, odvažili smo se započeti radove i gradnju tih novih razreda. Četiri učionice bile bi smještene u jednom zasebnom objektu, dvije u drugome, a jedna u trećem zasebnom objektu. Novi objekti s učionicama bit će, uz Božju pomoć, napravljeni pokraj sadašnjih objekata srednje škole u Ngengereu.

Evo nekoliko pojedinosti o nastavku gradnje naše srednje škole. Na blagdan sv. Franje, zaštitnika naše škole, 4. listopada 2019., naš biskup Sikuli Paluku Melchisédech blagoslovio je temelje za svih sedam novih razreda. Dosad smo završili gradnju

temela od kamena te smo započeli gradnju zidova od opeka.

Uvjereni u Božju providnost, započeli smo radove s malo novca što smo imali, nadajući se angažmanu i potpori svih prijatelja misija i naših dobročinitelja posredstvom Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj. Uvjereni da je to Božje djelo, za dobrobit ovog naroda i širenje Kristova kraljevstva, čvrsto se nadamo da će, na slavu Božju, ovaj pothvat do početka sljedeće školske godine biti sretno priveden kraju.

Preporučamo se u vaše molitve i molimo Boga za sve vas, naše dobročinitelje.

Svi žele biti ministranti

UKRAJINA
– s. Ivančica Fulir

Gledajući desetak ministranata, petnaest svećenika i biskupa mons. Antala Majnika kako u procesiji ulaze u našu malenu crkvu sv. Jurja, srce mi je bilo puno radosti. Slavili smo 30 godina od slavljenja prve svete mise nakon pada komunizma i vraćanja crkve vjernicima, koja je bila zatvorena punih 28 godina i pretvorena u državno vlasništvo i matični ured. Tog dana stigli su svećenici i časne sestre koji su tih 30 godina služili ovomu malobrojnem katoličkom gradu. Zagrljaja i prisjećanja davnih dana, kao ni suza radosnica nije nedostajalo. Male na djeca gledala su svoje roditelje kako grle njima neke nepoznate svećenike i sestre, a te same sestre i svećenici prisjećali su se svih nepodopština i radosti koje su imali s njima. Djeca i odrasli su uživali. Tom prigodom stigao je i blagoslov pape Franje za župu i za dvoje župljana koji su mnogo učinili za razvitak vjere na ovom području. Ljudi su tog dana bili nekako posebno ponosni na svoju vjeru u Isusa i činjenicu da su ju uspjeli sačuvati, da ni teško doba koje su proživjeli oni, a još više njihovi roditelji, nije iskorijenilo

vjeru. A činilo se sve da se vjera ovog naroda posve uništi. Danova poslje govorilo se o tome svečanom danu. U pripremama su sudjelovali apsolutno svi župljani; netko je čistio crkvu, netko je pekao kolače, netko je kosio travu, netko je tražio novčana sredstva, netko je pripremao liturgiju. Tih dana svi smo bili jedno. Tako bi trebalo uvijek i biti, ali, nažalost, nije.

Nekoliko tjedana nakon što je sve krenulo nekim svojim uobičajenim tijekom, za mene se dogodio jedan prekrasan trenutak. Jedan od najmladih župljana, mali Eugen, postao je ministrant. Nakon što je završio vjeronauk sa svom djecom pošli smo prema crkvi. Nekako spontano u sakristiji pitam ga njega (ne prvi put) ne bi li ti htio biti ministrant. Uslijedio je odgovor da bi htio, ali se boji. Meni dovoljno. Otac Anton mu je već davno rekao da, kad se prestane bojati, slobodno dođe k njemu. Riječ po riječi i mali Eugen stajao je u sakristiji obučen u ministrantsko odijelo. Krenuli smo u crkvu na molitvu Krunice, a on me stisnuo za ruku i rekao da ne može ići sam. I tako smo zajedno ušli,

a kad su ga ljudi ugledali, svi su se rastopili, jer je doslovno izgledao kao mali anđeo. Sjeli smo u klupicu, a on je tako simpatično uzdisao i povremeno prozborio: „O Gospodine, o Gospodine!“ Nakon nekoliko minuta vuče me za rukav i govor: „Sestro, meni se noge tresu, o Gospodine!“ Kako mi je bio simpatičan! Tako uzbudjen prešao je preko svojeg straha i nakon mise slavodobitno prokomentirao da će odsada na svakoj misi biti ministrant Bože moj, hvala ti!

Ovdje je inače tradicija ministranta veoma izražena. Gotovo svi dječaci katolici postanu ministranti. Trenutno ih imamo deset! To stvara poticajnu atmosferu, koju Bog koristi i zove radnike u svoj vinograd. Tako da u ovih 30 godina iz sela od svega 300 tinjaka katolika imamo tri svećenika, tri časne sestre i jednog bogoslova. Prošli tjedan u našu župu stigle su iz Rima moći sv. Vinka. Sv. Vinko, pozovi nekoga od ovih ministranata k sebi, da bude tvoj sin i da naviješta tvoje kraljevstvo! Moje „kandidate“ znadeš, ali ti sam izaberi barem jednoga! Jer tako su potrebni sveti svećenici ovomu svijetu.

Četrdeset godina misijskog djelovanja

Sestra Beatrica Krstačić redovnica je Družbe milosrdnih sestara Svetog križa. Rođena je 25. travnja 1946. u mjestu Mundanije, na otoku Rabu. Zavjete je položila 13. svibnja 1968., a u misije u Brazil otišla je 19. travnja 1979. godine.

? Kako je izgledao odgoj u vašoj obitelji i kako to da ste postali redovnica?

! Rođena sam u skromnoj obitelji. Bilo nas je desetero djece. Bili smo odgajani u kršćanskom duhu, iako u onim vremenima to nije bilo lako, jer je atmosfera komunističkog duha vladala u školama i utjecala na ljude da ne idu u crkvu. Ali Bog je jači od svega toga. Osjetila sam se privučena onime što se u crkvi govorilo, po onome kojeg smo primali u sakramentima, po Isusu. Kad sam otišla u srednju školu, bez obzira na to što nam je bilo zabranjeno nedjeljom ići na sv. misu, uvijek sam u sebi osjećala veliku potrebu za duhovnim, a to sam nalazila jedino u crkvi. Zato sam zatražila da odem iz Rovinja, gdje sam radila, u Opatiju, gdje sam mogla malo više sudjelovati u liturgiji. Po duhovnom vodstvu isusovaca u Opatiji mogla sam konačno živjeti ono čemu više puta nisam znala ni dati ime, ali sam u dubini duše znala da je to Bog. Zbog toga sam sve više i više išla u crkvu, kad god sam mogla. Jednog dana, na blagdan Majke Božje, osje-

tila sam da želim biti redovnica. I tako je počelo. Upoznala sam sestre Sv. križa u Opatiji i došla u samostan u Đakovo. Nakon formacije, 1968. godine položila sam svoje prve redovničke zavjete.

Gospodin me vudio prema Brazilu

? Kako se dalje razvijao vaš život, posebno misijski?
! Misijski sam poziv osjetila još dok sam bila u pripravi u Opatiji. Čitala sam duhovno štivo, a posebno me se dojmila knjiga o sv. Damjanu de Veusteru. Čitala sam o njegovu zalaganju i osjetila da je to upravo ono što sam i sama htjela živjeti kao redovnica. Tad sam shvatila da želim otići u misije. Nakon prvih zavjeta jednom sam prigodom to spomenula svojim poglavaricama, ali one me u tom trenutku nisu razumjele, možda i zato što u svojoj molbi nisam bila dovoljno jasna.

Nastojala sam živjeti ono što sam obećala – biti poslušna i slijediti Krista u zajednici u koju me pošalju i prepustila sam poglavaricama da o tome odlučuju te sam djelovala u

raznim zajednicama. Meni je to bilo normalno. Rekla sam si: „Tu me trebaju i tu ću biti.“ Ali negdje u dubini svoje duše čeznula sam za misijama i osjećala da, ako Bog želi da ona mo odem, da će mi on to i omogućiti. Kad su me poglavarice poslale u Njemačku u starački dom, pomislila sam da je gotovo s mojim misijskim zvanjem. No, na svu sreću, nije bilo tako. Jednom je nadošla prigoda i svojim sam poglavaricama ponovno spomenula želju za misijama. Onako, usput. Sada znam da je to bilo na poticaj Duha Svetoga. Otad se sve kretalo u tom smjeru. Otišla sam u Švicarsku na pripremu za misijsko poslanje u Brazilu, gdje su naše sestre djelovale već desetak godina. Vjerujem da me Bog pozvao, da me vudio i da me htio ondje, kao i da još uvijek želi da budem ondje.

Živjeti originalnu vjeru

? Koliko je trenutačno vaših sestara u Brazilu? Djelujte u internacionalnoj zajednici.
! Imamo nas oko 30 sestara, od kojih je 16 Brazilki. Djelujemo po tri sestre u osam zajednica,

da lakše živimo naš redovnički život i da možemo djelovati mobilnije i konkretnije. Kao internacionalna zajednica veoma smo pozitivno usmjerene jedne prema drugima. Drugačije smo, ali i slične u svojem dostojanstvu i bogatstvu. Mislim da ta mogućnost da živimo kao zajednica iz različitih naroda, da je to već predokus raja, gdje ćemo mi svi zajedno živjeti i gdje će nestati sve socijalne razlike. Imamo mnogo toga različitoga, ali osjećamo da postoji nešto puno veće što nas povezuje. I to je ono bitno u našim suživotima.

? Zašto su još uvijek potrebni novi misionari koji su spremni odazvati se i krenuti onamo gdje nisu čuli ili ne poznaju dovoljno Krista?

! Vjerujem da postoji još mnogo mjesa gdje trebaju misionare. Ne samo one iz Europe, nego i iz Brazila i Južne Amerike. U toj razmjeni Crkve vidim bogatstvo. Ne radi se samo o tome imamo li ili ne dovoljno svećenika, redovnika ili laika, nego jesmo li ili ne sposobni dijeliti i pomoći drugoj Crkvi, da i ona raste i da može stati na vlastite noge. U tom smislu potrebno je prihvatići i otkriti vrednote drugoga. Zato što nas netko treba, ne znači da manje vrijedi. Mi ovdje u Hrvatskoj također trebamo misionare, ne da nešto grade ili daju, nego da nam pomognu mijenjati našu svijest o tome tko smo. Mi smo stoljećima kršćani, ali to ne znači da smo važniji od nekoga tko poznaje Krista tek dvadeset ili trideset godina. Možda oni danas svoju vjeru bolje žive nego mi sa stoljetnom tradicijom. Od njih možemo naučiti kako se živi zajedništvo, kako se živi bratstvo, kako se žive vrijednosti. Mi smo mnogo toga stavili u naše „arhive u glavi“ i trebamo to izvaditi i vratiti onamo kamo spada, pročišćeno i nanovo življeno.

? Posebnu važnost dajete odgoju i školovanju djece i njihovih roditelja...

! Naša družba ima poslanje raditi s djecom i mladima. Radimo s mladima tako da im pomažemo u procesu izbora zvanja. Pomažemo im u izboru njihove budućnosti, da postanu dobri i sretni ljudi. Radimo

i s malom djecom i njihovim obiteljima. Radimo u vrtićima, koje su brazilske sestre već preuzele. Imamo četrdesetero djece. Djeca su u vrtiću svaki dan, od ponedjeljka do petka, od sedam do pet navečer, i imaju razne programe, kako za one koji su mlađi, tako i za malo starije. Roditeljima pomažemo da ono što djeca dobiju u vrtiću mogu s njima nastaviti kod kuće. Jer onda je to potpuni odgoj. Ako postoji neka materijalna potreba, uspijemo donacijama i njima neizravno pomoći. Također se brinemo za jedno dječje selo, koje djeluje već pedeset godina. Ondje radimo s mlađima. To su zapravo projekti koji pomažu u dodatnu poučavanju iz nekih predmeta ili projekt kazališta, gdje djeca razvijaju svoje sposobnosti. Ove godine počeli smo s grupom glazbenika. Mislim da je velika stvar kada spasiš jedan mlađi život koji pred sobom ima budućnost, jer si tako spasio pola svijeta.

? Što bismo mi u domovini trebali učiniti da budemo više svjesni svojega misijskog poslanja?

! U Crkvi smo se svi pomalo ustalili, nekako je sve u trci, sve se brzo rješava. Nemamo vremena jedni za druge. Mnogo toga nas odvlači od onoga što je bitno. Crkva bi trebala ići ususret ljudima, a ne samo čekati da nam drugi dođu. Mi moramo ići k ljudima. Kad je to hodanje ususret ljudima potaknuto Bogom, onda ti naviještaš Isusa. Donosiš im Isusa više nego kad im se propovijeda u crkvi. Na taj način postajemo sve više misijska Crkva, jer onda će oni o tome brže govoriti susjedima i na taj način ćemo širiti evanđelje. To je misijska Crkva, uključivanje naroda, uključivanje onih koji su u potrebi, koji su daleko. Vjerujem da smo mi jedno u Duhu Svetome, i u domovini, i u Americi, i u Africi i svugdje. Jedno!

? Kako bismo trebali živjeti svoje misijsko poslanje koje smo dobili krštenjem?

! Crkva je sama po sebi misijska, a kao kršteni pozvani smo živjeti svoj misijski poziv. Sam Krist nije se krstio zato što je bio grešan, već

da na taj način započne svoju misiju, svoje naviještanje Oca, ispunjen Duhom Svetim. I mi smo pozvani da idemo ususret drugomu. Istina, ne moramo ići u neku drugu zemlju, ali uvijek, svakodnevno, moramo ići ususret onima s kojima živimo, bilo u redovničkoj zajednici, bilo u župnoj zajednici ili na mjestu gdje radimo. Treba se približiti drugima, da bi u nama vidjeli Krista.

Razgovarala Ines Sosa Meštrović

„Da svaka država odlučno poduzme mjere da budućnost onih najmlađih, osobito onih koji pate, stavi na prvo mjesto.“

Papa Franjo ustanovio je Svjetski dan molitve za brigu o stvorenome da bi privukao pozornost na stanje planeta. Katoliči diljem svijeta taj će dan obilježavati svakoga 1. rujna.

Bit će to i prigoda, dodao je papa Franjo, „da zahvalimo Bogu na divnome ručnom radu koji nam je povjerio na brigu te da zatražimo njegovu pomoć u zaštiti stvorenoga i oprost za grijeha koje smo počinili protiv svijeta u kojem živimo“.

Papa je u lipnju 2015. objavio encikliku *Laudato Si* o klimatskim promjenama, što je prva papinska enciklika posvećena okolišu. Rekao je da želi da taj dokument, kao i druge crkvene inicijative, utječu na sudionike pariškoga klimatskog susreta, kojemu je cilj postizanje globalnog sporazuma o borbi protiv klimatskih promjena, nakon nekoliko neuspjeha u prošlosti.

Klimatske promjene, dezertifikacija zemlje, uništavanje okoliša i pojava nekontrolirana razvoja izazvale su tako teologe da ponovno promisle i progovore o uređenju „kuće Božje“, to jest svega što je stvoreno na zemljama. U pitanje je najprije došlo načelo čovjekove supremacije nad svim stvorenim i sva ostala načela „upisana u ljudsko srce“, kao što je pravo na život i središnja uloga obitelji. Znanstvena je ekologija u kršćanskim krugovima izazvala veliku pozornost

i pokrenula novu teološku disciplinu: ekoteologiju. Svima je nužno radikalno ekološko obraćenje.

Papa Franjo nedavno je izjavio pred sudionicima XX. svjetskog kongresa Međunarodnog udruženja za kazneno pravo da u *Katekizam Katoličke Crkve* „moramo uvesti grijeh protiv ekologije, protiv zajedničke kuće“. To je grijeh protiv budućih naraštaja i očituje se u djelima i navikama zagađenja i uništavanja sklada okoline.

Razmišljajući o svijetu koji ostavljamo svojoj djeci, o ratovima, zagađenju, iskorištenim tlima, oskudnim izvorima, pitkoj vodi koja postaje luksuz i s bioraznolikošću toliko ograničenom da će nam vlastita sredstva za život uskoro biti stavljena u pitanje, spontano nam se nameće odgovor da moramo zaustaviti sve te nedosljednosti!

Završavam pismom jednog učenika koje sam pronašao na mrežnoj stranici Osnovne škole Glina. Na satu Hrvatskog jezika učenici 4. a razreda pisali su sastavak o temi *Pismo predsjedniku planeta*, u sklopu obilježavanja Dana planeta Zemlje.

Poštovani gospodine predsjedniče!

Ja sam još mali, a opet dovoljno velik i pametan da gledam oko sebe, da pamtim, razmišljam i zaključujem. Vidim našu prekrasnu Zemlju plavu od naših mora, oceana i rijeka, zelenu

od šuma, livada, žutu od pustinjskog pjeska, bijelu od arktičkih santi leda. Vidim, ogromni bageri i kamioni ruše naša stara stabla. Pluća naše Zemlje se ruše i krče. Grade se nove autoceste. Vidim, pustinja se navodnjava, grade umjetna jezera, a sve za dobrobit turizma i zgrtanja novca. Vidim, led se na Arktiku topi, močvare suše, životinje ugibaju jer nemaju stanište. Pitam Vas, poštovani predsjedniče, do kada će to trajati? Što će biti sutra, za 10, 20, 50 godina? Zar će moćnici pretvoriti Zemlju u beton, golf-igrališta, hotele što se protežu do neba? Do kada će ova naša jadna Zemlja koju smo naslijedili od naših predača trpeti? Do kada će životinje patiti i umirati? Molim Vas, učinite nešto! Zaustavite to nasilje nad Zemljom, recite dosta rušenju, isušivanju i zagađivanju. Vi to možete, Vas slušaju!

Molim Vas, pročitajte ovo pismo, nemojte ga letimično pogledati i baciti u kantu za smeće. Razmislite molim Vas o mojim riječima. Jer to je mišljenje nekog malog čovjeka na ovoj Zemlji. Želim da ona plava, bijela, žuta i zelena Zemlja i sutra bude takva, i još ljepša, moj djeći i mojim potomcima. (www.os-glina.skole.hr/?news_id=365)

Budućnost naše djece u našim je rukama i za nju smo mi odgovorni. Posljednji smo naraštaj koji ima prigodu nešto kvalitetno napraviti za njih.

Liberia Editrice Vaticana" i "Edition San Paolo" na kraju Izvanrednoga misijskog mjeseca, početkom studenoga, izdali su intervju Gianniju Valentea s papom Franjom kao knjigu pod naslovom *Bez Njega ne možemo ništa učiniti*.

Papa Franjo u svojim nastupima neprestano naglašava da naviještanje evanđelja nije stvar „prozelitizma“ i da Crkva raste „privlačnošću“ i „svjedočenjem“.

U knjizi, koja je na talijanskom jeziku izšla 5. studenoga, papa Franjo objašnjava što je zvanje svih kršćana: naviještati evanđelje u današnjem svijetu. To poslanje nema nikakve veze s pastoralnim strategijama i marketinškim tehnikama, kaže Sveti Otac.

„Crkva koja izlazi“ nije izraz koji sam ja izmislio“, kaže nam Papa. „To je Isusova zapovijed, koji u *Evanđelju po Marku* traži od svojih da idu u cijeli svij-

Papa i misije: „BEZ NJEGA NE MOŽEMO NIŠTA UČINITI“

jet i propovijedaju evanđelje 'svakomu stvorenju'. Crkva ili izlazi ili nije Crkva. Ili je navještaj ili nije Crkva. Crkva koja ne naviješta i ne izlazi postaje duhovna udruga, multinacionalna organizacija za pokretanje inicijativa i slanja poruka etičkoga i religijskog sadržaja. Ništa nije loše u tome, ali to nije Crkva. (...) Više ne svjedoči Kristova djela, nego govoriti uime određene Kristove ideje, ideje koju imaš i koju si prisvojio za sebe. Stvari organiziraš po svojoj želji, posta-

ješ mali impresario crkvenog života, u kojem se sve odvija po ustaljenu programu, tj. samo po uputama. Ali nema više susreta s Kristom. Susret koji ti je taknuo srce u početku više se ne događa.

Duh Sveti djeluje kako želi, kada želi i gdje želi. Tajanstvena plodnost misije ne događa se po našim dekretima, našim metodama, našem entuzijazmu i našim inicijativama, već je djelo Duha Svetoga“, kaže papa Franjo.

www.vaticannews.va

VATIKAN

Konferencija o smanjenju rasipanja hrane

Nepotrebitno bacanje hrane događa se u cijelom lancu opskrbe hranom: u fazama proizvodnje, prerade, distribucije, prodaje i potrošnje.

Prema dosadašnjim spoznajama, na globalnoj se razini oko trećine proizvedene hrane za prehranu ljudi izgubili ili nepotrebitno baci, što je približno 1,3 milijarde tona, a finansijski je gubitak oko 680 milijardi dolara u razvijenim zemljama, odnosno 310 milijarda u zemljama u razvoju.

Osim gospodarskog troška bacanje hrane stvara i trošak povezan s okolišem. Gospodarski trošak ne uključuje samo trošak povezan s vrijednošću samog proizvoda, nego i troškove povezane s proizvodnjom, prijevozom i skladištenjem nepotrebitno bačenih proizvoda te troškove njihove obrade. Kad je riječ o okolišu, nepotrebnim bacanjem

hrane troše se resursi uloženi tijekom životnog ciklusa proizvoda, primjerice, zemljište, voda, energija i ostali, te se posljedično povećavaju emisije stakleničkih plinova.

U zemljama EU-a godišnje se po različitim sektorima baci oko 88 milijuna tona hrane, a istovremeno je četvrтina građana izložena riziku od siromaštva.

Papinska akademija znanosti pozvala je stručnjake iz cijelog svijeta na razmišljanje o rješenjima protiv rasipanja hrane i iskoristavanja plodne zemlje. Konferencija je održana od 11. do 12. studenoga 2019. u Vatikanu. U svojem tekstu na Twitteru Papa je sudionicima konferencije uputio poruku: „Mi, koji molimo Gospodina za kruh svagdanji, moramo zaustaviti kulturu otpada. Rasipanje hrane podržava glad i klimatske promjene.“

Smanjiti količinu hrane koja se gubi u procesima

proizvodnje, prerade i distribucije, kako to traže ciljevi održiva razvoja koje su odredili Ujedinjeni narodi i komisu o kojoj je papa Franjo pisao u enciklici *Laudato si'*, u kojoj se od nas traže konkretnе promjene na općoj razini, teme su konferencije o smanjenju rasipanja hrane koja se održava u Vatikanu, a organizirala ju je Papinska akademija znanosti. Tim događajem Sveta Stolica namerava istaknuti da rasipanje i gubitak hrane nisu samo moralno pitanje, nego i štetne pojave za planet zbog stakleničkih plinova, rasipanja vode i zemlje koja se koristi za proizvodnju hrane, a što se iznad svega odražava na najsiromašnije stanovništvo, čiji se rad raspršuje i ugrožavaju sredstva za život.

Jedan je od ciljeva Papinske akademije znanosti promicati napredak znanstvenih rješenja, doći do različitih

zajednica širenjem potrebnog saveza za suočavanje s gubitkom i rasipanjem hrane te dati preporuke za širenje opće prehrambene sigurnosti. Značajno je i obraćanje Svetog Oca 18. svibnja članovima Europskog saveza banaka hrane, u kojem je istaknuto: „Borba protiv strašne rane gladi znači borbu protiv otpada. Rasipanje pokazuje nezanimanje za stvari i ravnodušnost prema onima kojima hrana nedostaje. Rasipanje je najgori izraz otpada. Isus je, nakon što je razdijelio kruhove mnoštvo, zatražio da se skupi sve što je preostalo, da ništa ne bi bilo izgubljeno (Lk 6, 12). Potrebno je skupljati da bismo podijelili i ne proizvoditi da bismo rasipali. Rasipati hrani znači odbacivati ljudi. Danas je sablažnjivo ne biti svjestan koliko je hrana dragocjeno dobro i kako mnogo toga dobroglo loše završava.“

SARAJEVO

Misijska izložba *Srcem i djelima za misije*

Usvećeničkom domu Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu 24. listopada otvorena je misijska izložba *Srcem i djelima za misije*, koju je organizirala Misijska središnjica u Sarajevu, odnosno Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u BiH, u prigodi Izvanrednoga misijskog mjeseca i Misijske godine na razini Biskupske konferencije BiH.

Okupljenima se na početku obrat nacionalni ravnatelj PMD-a BiH mons. Luka Tunjić, koji je najprije spomenuo da u ovogodišnjoj poruci za Svjetski dan misije papa Franjo podsjeća da smo u krštenju, po Presvetom Trojstvu, rođeni na novi život. „Iz izloženih predmeta može se iščitati raznolikost, stvaralaštvo duha i darovitost koja je

svojstvena misijskim zemljama. Koliko god različiti u ovozemaljskim datostima, u vjeri i po vjeri svi smo isti, braća i sestre u Kristu Gospodinu“, poručio je mons. Tunjić.

Usljedilo je predstavljanje videospota pjesme *Tamo gdje palme cvatu*, koja je izabrana za predstavnicu BiH među izvedenim pjesmama, a koja će se naći na zajedničkom CD-u koji se planira snimiti u Rimu. Potom je nekadašnji dugogodišnji nacionalni ravnatelj PMD-a u BiH mons. Tomo Knežević, a sadašnji ravnatelj Caritasa BiH, rekao nekoliko riječi o izloženim predmetima i njihovu putu do Misijske središnjice. Mons. Knežević vrlo je uspješno povezao povijest te misijske zbirke i misijskog djelovanja Crkve.

Usljedio je središnji dio događaja – otvorenje izložbe, čemu se rado odazvao kardinal Vinko Puljić. „Želim da i ova izložba na svoj način i nas još više učvršćuje u vjeri te nas učini radosnjima i svjesnjima našeg poslanja. Uza zahvalu, čestitam na organizaciji i želim da svi doživimo radosno ovu izložbu te ju proglašavam otvorenom“, kazao je kardinal.

Velik broj okupljenih, koji su zainteresirano razgledali i komentirali izložke, ali isto tako rado ostavljali svoj dar za misije i kupovali predmete iz prodajnog dijela, pokazuje iznimnu suosjećajnost vjernika s potrebitima u misijama. Posvjedočili smo još jednom da dajući drugima nitko nikada nije osiromašio. **J. P**

Misijski dan u KŠC-u „Sv. Josip“ u Sarajevu i KŠC-u „Sv. Franjo“ u Tuzli

Uprave Katoličkoga školskog centra „Sv. Josip“ u Sarajevu i Katoličkoga školskog centra „Sv. Franjo“ u Tuzli iskoristili su nazočnost misionara iz Gane don Ivana Stojanovića i u suradnji s Nacionalnom upravom Papinskih misijskih djela u BiH organizirale misijski dan u svojim školama. Don Ivan Stojanović u dva dana imao je odvojena predavanja za osnovnu i za srednju školu. Ukratko je učenicima predstavio Ganu i svoju Misiju Tatale, u kojoj već šestu godinu djeluje kao misionar. Inače je misionar u Gani već 20 godina. Zatim im je govorio o

vjeri, životu, kulturi i tradiciji naroda i plemena kojima naviješta radosnu vijest i među kojima živi. Poseban naglasak stavio je na život njihovih vršnjaka i vršnjakinja, govoreći o njihovim obiteljima, kućama, školama, bolnicama, igrama, njihovim željama i uvjetima odrastanja.

S koliko su pozornosti učenici pratili misionarovo izlaganje govore njihova pitanja te rasprava koja se razvila nakon predavanja. Pitanja su bila raznovrsna, ali iz svakog pitanja moglo se naslutiti suosjećanje s djecom u misijskim zemljama. Mogla se prepoznati i želja za pomoći, jer je na svakom satu postavljeno pitanje: „Kako im možemo pomoći?“

Dogovoren je da se u oba školska centra prikuplja novac za iskapanje bunara, da imaju čistu vodu, a da bunari onda nose ime darovatelja.

Na kraju svakog sata mons. Luka Tunjić, nacionalni ravnatelj PMD-a BiH, zahvalio je upravama

centara za poziv, organizaciju misijskog dana i susret s misionarom. Zahvalio je i učenicima i njihovim učiteljima na aktivnu sudjelovanju i pomoći koja će se prikupiti. Naglasio je da trebaju biti zahvalni svojim obiteljima, školi i društvu u kojem

žive, jer su uvjeti njihova života i odrastanja nemjerljivo kvalitetniji i bolji.

Svi su se razišli pod dubokim dojmom onoga što su čuli i vidjeli, jer su misionarev govor pratile fotografije i video zapisi. **PMD BiH**

KOMUŠINA

Zatvorena Misijska godina i Izvanredni misijski mjesec listopad 2019.

Unedjelju 27. listopada kardinal Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup i metropolit, predslavio je tradicionalno listopadsko hodočasničko misno slavlje u Gospinu svetištu u Komušini, za vrijeme kojeg su zatvoreni Misijska godina i Izvanredni misijski mjesec listopad.

Tradicionalno su hodočasnici u svetište počeli pristizati u ranim jutarnjim satima te su kod župne crkve imali mogućnost za sakrament pomirenja. Okupilo se oko 2000 vjernika, koji su u procesiji pjevali i molili *Misijsku krunicu*. Na brdu Kondžilu sve hodočasnike pozdravio je župnik i čuvar svetišta preč. Boris Salapić, naglasivši da je to i misa zatvaranja Misijske godine i Izvanrednoga misijskog mjeseca listopada 2019. Pozvao je na molitvu za misionare i pomoć misijama te kardinala Puljića da započne misno slavlje. Kardinal je u propovijedi povezao misna čitanja i misijsko djelovanje Crkve. Između ostalog, rekao je da smo po krštenju pozvani i poslani svjedočiti. „Vjera je dar koji trebamo živjeti i zauzimati se

da i drugi imaju pravo na Isusa. Zato darujemo za misije i idemo u misije. Katolička Crkva je univerzalna, poslana za cijeli svijet i stoga potiče na širenje vjere.“

Na kraju misnog slavlja mons. Luka Tunjić, nacionalni ravnatelj PMD-a u BiH, zahvalio je Bogu što je potaknuo papu Franju da proglaši Izvanredni misijski mjesec listopad 2019. i biskupe Biskupske konferencije BiH što su proglašili Misijsku godinu za cijelu BiH. Zahvalio je za mnogo misijskih događanja na svim razinama i zaželio da se s još većim misijskim žarom nastavi ono što je u Misijskoj godini započeto. Zatim je izmoljena molitva za misije i otpjevan himan *Tebe Boga hvalimo*, čime je i službeno zatvorena Misijska godina i Izvanredni misijski mjesec za Vrhbosansku nadbiskupiju. Vjernici su se također vratili u procesiji pjevajući marijanske pjesme i moleći *Misijsku krunicu*.

PMD BiH

RESNIK

Organizirana Akcija MIVA

UŽupi uznesenja Blažene Djevice Marije u Resniku, u sklopu Izvanrednoga misijskog mjeseca listopada, organizirana je Akcija MIVA (*Misijska vozila*).

Zupnik Marijan Piskač na svim misama

govorio o važnosti molitve i darivanja za misije, što ta župa redovito i čini. Izvanredni misijski mjesec treba nam biti prigoda kad ćemo još odlučnije biti misionari u svojoj okolini i širiti radosnu vijest evanđelja, istaknuo je vlč. Piskač.

Nakon svake mise ispred crkve bio je blagoslov vozila i vozača. Blagoslovljeno je više od 200 vozila, a okupljeni vjernici dobili su MIVA-ine naljepnice s likom sv. Kristofora iz crkve u Umagu.

Dario Čalušić

Svjetski dan misija proslavljen je i u Popovači. U Župi sv. Alojzija Gonzage u četvrtak 17. listopada 2019. učenici drugih i sedmih razreda molili su sa svojim vjeroučiteljima *Misiju krunicu* prije svete mise. Kao nagradu vjeroučitelji su im izradili narukvice u misijskim bojama i podijelili im molitve za misije, da bi i dalje nastavili moliti za misionare

Povjerenstvo za misije Riječke nadbiskupije organiziralo je misijski tjedan u župama Nadbiskupije od ponedjeljka 14. listopada do nedjelje 20. listopada. Tih se dana u crkvama molila *Misija krunica*, slavila se sveta misa i održavala su se klanjanja za misije i misionare. Ove godine bili su uključeni svi dekanati, a jedna župa iz dekanata bila je određena da u tjednu prikaže misu za misije i misionare.

Tjedan je započeo u ponedjeljak 14. listopada u Župi sv. Jelene Križarice u Kastvu sv. misom u 18 sati te je nastavljen u utorak u Župi sv. Jurja mučenika na Hreljinu. U srijedu 16. listopada sveta je misa služena u Župi sv. Vida mučenika u Prezidu. U četvrtak 17. listopada misa je služena u 18 sati u Župi Svetе obitelji na Pećinama, u Rijeci. Istog dana u 20 sati u Centru za mlade Riječke nadbiskupije „Bl. Miroslav Bulešić“ na Trsatu prikazan je film *Lica puna nade*. Nakon projekcije

RIJEKA

Misijski tjedan u župama Riječke nadbiskupije

filma slavila se misa i održano je euharistijsko klanjanje u suradnji s Povjerenstvom za mlade Riječke nadbiskupije. Program su vodili povjerenik za mlade Riječke nadbiskupije vlč. Josip Pende i studentski kapelan fr. Ivan Dominik Iličić. Misijski tjedan nastavljen je u petak sv. misom u Župi sv. Filipa i Jakova u Novom Vinodolskom, a u subotu 19. listopada u osam sati sveta misa služena je u Župi Krista Kralja u Matuljima.

Na sam Svjetski dan misija, u nedjelju 20. listopada, sv. misu u Župi sv. Ivana Krstitelja na Škurinjama u 10 sati predvodio je Josip Tadić, ravnatelj Papinskih misijskih djela Vojnog ordinarijata u BiH, u koncelebraciji sa župnikom Matom Berišićem. Istog dana u 18 sati Josip Tadić predvodio je svetu misu i u Župi Svetog križa na Srdočima.

Povjerenstvo za misije Riječke nadbiskupije

POPOVAČA

Misijski tjedan u Popovači

i misije. U nedjelju 20. listopada 2019. godine na svim misama, a posebno na „dječjoj misi“ obilježili smo Svjetski dan misija, molitvom, pjesmama, čitanjem priča o misijama te prikupljanjem milostinje za misije.

I učenici Osnovne škole Zorke Sever sa svojim vjeroučiteljima i učiteljcama obilježili su Misijski tjedan. U knjižnici su gledali projekciju filma *Crna i lijepa moja Afrika*. Nakon filma učenici su mogli kušati rižu ili kašu, najčešći obrok djece u misijskim zemljama. Također su mo-

gli kušati *mandazi* – afričke krafne. Učenicima su se svidjeli okusi, ali su izrazili zabrinutost što netko cijeli dan mora izdržati u školi na tako slabu obroku.

Tih dana učenici su mogli nabaviti misijske narukvice – plavu (znanje), zelenu (vjera), bijelu (igra), žutu (nada) i crvenu (ljubav) i tako svojim dobrovoljnijim prilogom omogućiti obrok ili lijek djeci u misijskim zemljama. Hvala svima koji su se uključili u organizaciju i hvala na svim dobrovoljnijim prilozima.

Marina Međimurec Čupić

Pred Betlehemskim djetetom

INDIJA
– o. Ante Gabrić

Božić je blizu. I u vrućoj Bengaliji sjeverni povjetarac o njemu govori. Više od polovice godine puše uvijek s juga, više puta kao da vatra s vjetrom dolazi. No sada u prosincu lijepo je, pa znade čak i zahladiti. Bio je čitav roj mojih malih lopova, koji su došli da mi „pomognu“ praviti jaslice u crkvi Fatimske Gospe u Gosabi. „Pomogli“ su mi najprije – i to junački! – isprazniti kutiju slatkiša, a onda su kao kakvi stari dedeki posjedali na sunce, da si prigriju male trbuščice... Dulal, Poritoš, Gabrijel, Šonto – i kompanija. Grla su im promukla, jer već više dana i noći vježbaju božićne pjesme, koje će noćas, iza ponoći, selom pjevati.

Nego, kad sam počeo na „Betlehemu“ praviti „pahar“, tj. brda, postali su silno znatiželjni. Brda oni nisu nikada u životu vidjeli. Ni u snu! Najveće im je brdo, kao ono u Vojvodini – tikva u polju. Poslije podne jaslice su bile gotove, pastiri i ovčice rasijani po „brdimu“. Onda su se moji „pomagači“ prihvatali metle, pa je za pola sata crkva bila svjetla kao zrcalo.

Ponoćka će biti u Šobnomoškaru. Bilo je 11 sati prije ponoći kad sam se približio selu. Već izdaleka dopirali su zvuci božićnih pjesama iz okolnih sela i naviještali badnju noć. Krasno ih je bilo čuti u toj mirnoj bengalskoj noći. Meni se činilo kao da čitav svijet pjeva, veseli se i raduje ovoj svetoj noći.

Počele su isповijedi. Cijelo će selo danas doći, da očiste i pročiste jaslice svojih srdaca i pripreme ih za malog Isusa. Bez dobre isповijedi i pričesti nema za njih Božića. Imaju pravo: one

žive jaslice su najvažnije. U njima valja upaliti svjećice, kao ono pred jaslicama tamo pred oltarom. Kako su veselo treperile te svjećice u badnjoj noći! Kao da bi htjeli nešto reći, izreći davnu sreću i davnu radost. Misli mi leti k onima koji o tim malim božićnim svjećicama još ne znaju; k onima u čijim su se srcima te svjećice ugasile...

Jelena dolazi s mališem na ruci. Dolazi majka s mališem na ruci k Majci s Mališem na krilu. Stanišova majka često govori Isusovoj Majci. Govori majčinskim jezikom, majčinskim suzama. Učinila je ona zavjet za teško bolesnog Staniša. Staniš je ozdravio, pa ga je majka donijela pred jaslice i tu položila. Uz njega je položila nekoliko slatkiša i nekoliko voštanih svjeća, i onaj zahvalni majčinski pogled.

Oni se prihvatio pjesme. Pjevali su iz dna srca, iz svega grla. Danas je Božić, „Boro Din“ – Veliki dan, pa sve mora biti veliko: i radost i pjesma, a dakako i sveta misa.

Pravi Božić – svi su do jednoga primili Isusa. Slavni je pjevač Onil najprije molio za oproštenje. Bio se s nekim posvađao. Ali tu je Božić, anđeli pjevaju: „Mir ljudima dobre volje“, pa je i on htio najprije taj račun urediti. Lijepo, veoma lijepo!

Nakon mise dijelio sam male darove i igračke. Darovali su ih moji češki prijatelji iz Calcutte. Veselju nije bilo kraja ni konca. Malom se Peri nosiće završio od radosti kad je dobio veliki crveni balon. No, tužna godina! Puče balon kao atomska bomba, a Peri pak zamalo da ne puče srce od žalosti. Nije bilo druge, nego sam napuhao drugi balon i Perica ode kući pjevajući!

A Ante put pod noge. Jer valjalo mi je u sljedeće selo, Pakhiralu. Idem sam uz veliku rijeku. S druge strane počivaju neprohodne sunderbandske prašume. Noćne ptice lete u jatima. Inače vlada opojan mir i tišina. Meni to silno godi. Punim plućima udisao sam tu radost badnje noći. I zvijezde kao da danas drugačije trepere. Kao da i one misle na onu noć prije dvije tisuće godina, kad su prvi put ugledale Boga i Čovjeka u betlehemskim jaslicama.

S rijeke se polako diže noćna magla kao mirisni oblaci tamjana. Svojom bijelom koprenom zavi zvijezde, i prašumu, i Antu... I ja izgubim put. Bio sam umoran, pa mora da sam hodajući malo „zakunjaо“, pa kod Bogramonskog kanala uezao krivi put.

Već su tri sata poslije ponoći, a ja iz kanala u kanal, iz bare u baru. Ispao sam napokon pred jednu malu kolibu. Zovem stanovnike, ali oni se boje izaći. Ovim osamljenim putovima dosta puta krstare razbojnici. A ove noći, eto, ne samo obični lopov, nego pravi pravcati – neretvanski Ante! Pa tko se ne bi prepao...

U ruci sam imao električnu lampicu i približim se kolibici. Kad im rekok tko je vani, napokon izade mali

Anondo. Sklopljenim me rukama pozdravlja i pita sav u čudu koja me sreća ovim putem nanijela. Kad sam mu spomenuo „Boro Din“ – Božić, on će sav razdragan: „Amio kalke girdae dabo!“ – „I ja ču sutra u crkvu!“ Anondo i njegovi roditelji još nisu katolici, no mi smo dobri prijatelji. Pomolite se za njih! Pokazali su mi put do velikog tetul stabla. Odanle sam poznavao put. Za kojih pola sata bio sam pred kapelicom u Pakhirali. Baš kad mi je ručna lampica izdisala.

Sve još spava. I ja se malo odmorih na rogožini. Onako mokar, a bilo je pohladno. Katehist Šuren požurio se da skrati moj odmor. Počeo je u ranu zoru udarati u veliki gong, kao da zove na Sudnji dan. Ispazio je i nekoliko raketa. Neka se zna da je „Boro Din“!

Sebastijan i njegova obitelj bili su prvi u kapelici. Ove godine oni su darovali male jaslice. To je zavjetni dar za sina im Kanaija, da bi ga Isus uzeo u svoju službu. Onda su se počele redati obitelji za obiteljima, s raznim darovima. Mala Agneza Bondona primila je nedavno prvu svetu pričest, pa sada kleći pred jaslicama i nešto tiho govori Isusu. Smješka se Isusu. Razgovor ugodni dvaju srdaca.

Došao je i stari Bhim. Gleda i gleda. I na koncu je zaplakao. Nikada nije mogao napamet naučiti potrebne molitve. Prepatio je mnogo u životu. Kosa mu je od briga i patnje posijedila. Po svoj prilici, o tome je Isusu govorio i u suzama našao mir srca.

Oko devet sati bila je velika misa u Gosabi, u prošteništu Fatimske Gospe. Crkva je puna puncata. Jučer je 19 novooobraćenika primilo sveto krštenje, a danas je sretan dan prve svete pričesti. Među njima je i starkelja Bosonto (Proljeće). Sirotan, dva puta je „propao“ na ispitima, jer molitve nisu htjele u glavu. Na koncu je zamolio starog prijatelja Horija, s kojim je radio

na rižnim poljima, da mu pjeva sve molitve, a on će za njim ponavljati. Pa ako ih nauči prije Božića, dat će mu lijep dar. Na zadnjem ispitnu Bosonto je svoje molitve prekrasno „ispjevalo“, prošao je s odličnim, i danas nema sretnijeg čovjeka na čitavom svijetu. Ne znam samo kako će dugo te molitve ostati pod sijedom kosom mog dragog Bosonta. No ako ih i zaboravi, Isus će razumjeti molitve njegova srca.

Htio sam tog dana pohoditi još i jedno udaljeno selo, Piperkhali, jedno od najvećih naših katoličkih sela, 30 milja daleko. Najprije valja preko rijeke. Za jelo nema vremena. Ladica, koja je imala doći po noći, nije došla. No slučajno opazimo na širokoj riječi jednu drugu ladicu. Lađar me rado primio. Oni idu u Patankhali. Odanle ću ja svojim putem. Lađar i veslači su hindui. Govorili smo o Božiću. Bili su uistinu sretni. Jedan mi reče: „Jutros sam prije polaska primio blagoslov svoga oca, da mi put bude sretan. I veće sreće od ove nisam imao, nego da mogu putovati sa svećenikom.“ Meni su u selu dali nekoliko kolačića, pa sam to lijepo s veslačima podijelio.

Bila je kasna noć kad sam stigao pred selo Piperkhali. Malo prije iznенada je pala kiša, pa je put bio strašan. Inače je kiša u ovo doba neobična stvar. Montu i Dominik čekali su me na obali, ali su zaspali od umora. Pred selom su mi izašli u susret i drugi kršćani, pa smo uz vesele božićne pjesme otisli u kapelicu.

Eto mog Božića: od sela do sela, kroz blato i vodu, umoran i iscrpljen. Mislio sam na onaj prvi Božić, kad su draga Gospa i sveti Josip iza dugog putovanja našli zatvorena vrata i zatvorena srca u Betlehemu. No oni su ipak dali Božić Betlehemu, dali ga meni, dali ga tolikim milijunima. Bio sam sretan da me se Isus udostojao izabrati glasnikom svoga Božića, sreće i radosti tolikim srcima...

Simon Mpecke (1906. – 1975.) misionar bosih nogu

Simon Mpecke rođen je godine 1906. u Log Bantombéu, u Kamerunu.

Osam godina kasnije krenuo je u katoličku osnovnu školu u Édéi. Misiju u Édéi otvorila su braća palotinci za vrijeme njemačke kolonizacije zemlje.

Krstio ga je 14. kolovoza 1918. misionar o. Louis Chevrat. Sutradan, na Veliku Gospu, primio je prvu svetu pričest. Postat će pomoćni učitelj i poučavati po različitim područnim školama, a godine 1920. postaje učitelj u katoličkoj osnovnoj školi u Édéi. Ondje je 1921. izrazio prvi put želju da postane svećenikom. U malo sjemenište u Yaoundéu ulazi 8. kolovoza 1924., a potom, nakon što je otvoreno veliko sjemenište, nastavlja studij filozofije i teologije u Mvolyéu. Po svjedočanstvu svojih odgajatelja, bio je izvrstan u obavljanju svojih dužnosti, ozbiljan, pobožan i dobroćudan.

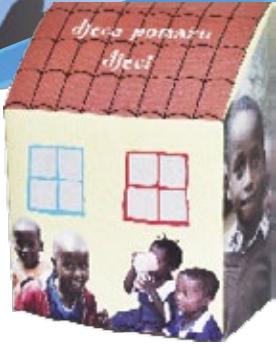
Za svećenika je zaređen 8. prosinca 1935., zajedno s još sedmoricom svojih kolega. Bili su to prvi svećenici Kamerunci. Nakon redenja imenovan je na službu župnog vikara u Misiji Ngovayang, gdje se posebno protivio praksi tradicionalnih religija. Godine 1947. imenovan je na službu u Župu New-Bell, u Douali, gdje je sljedeće godine postao i župnikom. Župi je udahnuo novi polet razvijajući različite laičke organizacije i udruge, a osobito Katoličku akciju i Marijinu legiju.

Tih se godina u njegovu župu doselila i redovnička zajednica Isusova mala braća, koju je osnovao 1933. u Alžiru o. René Voillaume, čijoj se duhovnosti pridružuje i Simon. Kad je 21. travnja 1957. papa Pio XII. izdao encikliku *Fidei donum*, Simon Mpecke odlučio je staviti se na raspolažanje i otići na sjever Kameruna kao misionar. U veljači 1959., na molbu biskupa Plumeya, v.l. Simon došao je u Tokombéré. Ondje je stupio u kontakt s ljudima iz plemena Kirdi i osnovao misijsku postaju. Na takav način postao je prvi svećenik misionar *fidei donum* u Kamerunu. Osnivanje katoličke misije u Tokombéréu bilo je za Simona vrlo zahtjevno misijsko iskustvo. Ljudi su ga na početku doživljavali kao opasnost, jer nije pripadao njihovu plemenu, no s vremenom se to promjenilo. Njegova vjera i prijateljstvo s Isusom davale su mu spoznaju da samo ljubav može spasiti čovjeka od grjeha i neznanja, od bijede, od etničke diskriminacije, od tiranije i straha. Za njega je sve to počinjalo u školi.

Odlučio je školovati ljudе "kod njih", u "domaćoj školi", "pod krošnjom drveta"; otvorenoj za sve. Izgradit će i Školu svetog Josipa u Tokombéréu, a nešto kasnije u Bzeskawéu, u Rindriméu i u Bakauu. Osnovao je i internat za dječake i za djevojčice, koji su vodile časne sestre služavke Marijine. Bio je to njegov način borbe za dostojanstvo čovjeka.

Zbog njegove dobrote narod mu je dao nadimak Baba, što znači 'otac, patrijarh, mudrac, vođa'. Svi su ga zvali tim imenom, i muškarci i žene, i mladi i djeca, Kirdi i muslimani. Svi. U Tokombéréu Baba Simon ostvario je ono što je Bog obećao Abrahamu: izlazak i poslanje koje je rodilo narod. Njegova briga za permanentan dijalog s voditeljima tradicionalnih religija učinila ga je proročkim prethodnikom međureligijskog dijaloga, koji je naglasio Drugi vatikanski sabor. Često je putovao tražeći pomoć za Kirdi, posebno za studente. S Kirdima je dijelio siromaštvo i borio se protiv bijede. Njegova evangelizacija bila je prožeta molitvom, ljubavlju za Crkvu i poštovanjem prema tradiciji.

Njegova misijska teologija nalazi svoj izvor u iskustvu koje se živjelo, usred ljudi koje namjeravao posvetiti. Baba Simon mnogo se više bavio praksom, a teoretiziranje je prepustio drugima. Umro je 13. kolovoza 1975. u Édéi, a pokopan je u Tokombéréu. Tijekom posjeta Kamerunu u ožujku 2009. godine papa Benedikt XVI. nazvao ga je uzorom života za svećenike. U tijeku je proces za njegovu beatifikaciju.

ZA MISIJE

I MISIONARE:

Marko, Matija, Stana i Anica 100 KM * Sestre Klanjateljice Krvi Kristove, Sarajevo 100 KM * N. N., Novo Sarajevo 200 KM * s. Ljubica Stjepanović 50 EUR * Vinka 50 KM * Vlč. Vin-

ko Radić 1.000 EUR * Marijana Gagro 100 KM * N. N. 400 KM * Katolički školski centar „Sv. Pavao“ Zenica 1.000 KM * Obitelj Josipa Perkić 100 KM * Župa Doboj 239 KM + 476,70 kn + 59 EUR * Župa Živinice 426,20 KM + 12 EUR + 10 kn * Hrvatski katolički centar Sunshine, Melburn 2.200 KM * Siniša Skočibušić 50 KM * Anto (Franjo) Jurić 30 KM * Župa Podhum-Livno 800 KM + 100 EUR * Pizzeria „Don Andjelo“ 20 KM * OŠ Ivane Brlić Mažuranić 100 KM * Dinko Antić 100 KM * Hrvoje Lovrić 20 KM * Župa Podhum-Livno 558,20 KM + 15 EUR + 42 kn * Ante Ramljak 3.750 kn * Božidar Škaćet 200 kn * Branimir Tešija 200 kn * Branko Gelemanović 200 kn * Cika Mikolčić 100 USD * Danica Andrešić 100 kn * Danijel Krizmanić 300 kn * Darko Škulić 124 kn * Dominika Papić Kukić 100 kn * Dubravka Trgovec 50 kn * Dušanka Tadić 100 kn * fra Božo Duvnjak 1.000 kn * Gordana Jurković 400 kn * Hrvoje Cerovac 250 kn * Ivan Dabo 100 kn * Ivan Ivković 200 kn * vlač. Ivan Janeš 900 kn + 900 kn * Ivan Milovan 2.000 kn * Ivan Stričević 10 kn * Ivana Josipović 100 kn * Ivana Matanović 100 kn * Ivica Bradara 150 kn * Ivica Inkret 300 kn * Ivica Petrinović 60 kn * Ambroz Čiviljak 400 kn * Ana Marija Mišković 100 kn * Anka Borovac 190 kn * Anna Maria Fachhini 100 kn * Ante Matković 50 kn * Ivo Marušić 100 kn * Jelena Popčević 300 kn * Josip Jakačić 15 kn * Josip Labura 165 kn * Kapelica družbe sestara klanjateljica Krvi Kristove Tuškanac 2.650 kn * Kristina Jurković 200 kn * Luka Savin 300 kn * Ljuba Ferin 200 kn * Mali misionari župa Kraljevice sv. Krunicice 1.200 kn * Manda Suknjov 50 kn * Manda Suknjov 2.004 kn * Margita Žagarova 100 kn * Marija Gulić 500 USD * Marija i Božo Kostešić 100 kn * Marijan Petrin 50 kn * Marijana Ložić 100 kn * Marina Cundeković 25 kn * Martina Horvat 200 kn * Mato Vlainić 1.000 kn * Midhad Huskić 50 kn * Milena Brizar 4.000 kn * Milena Zaninović 50 kn * Milenka Grgurica 100 kn * Miroslav Fadiga 100 kn * Misijska zajednica Župe Gospić 3.000 kn * Misijska zajednica Župe Navještenja BDM Velika Gorica 11.000 kn * Misijsko karitativna skupina Župe sv. Petra Zagreb 5.000 kn * N. N. 435 kn * N. N. 1.000 kn * N. N. kn * Obitelj Majić 1.200 kn * OŠ Maria Martinolića 2.100 kn * OŠ Matije Petra Katančića, Valpovo 100 kn * Sandro Jakopčević 75 kn * Sestre Benediktinke 100 kn * Sestre Benediktinke, Trogir 2.000 kn * Sestre Karmeličanke, M. Bistrica 200 kn * Sestre Presvetog Srca Isusova, Rijeka 1.569,3 kn * Sestre Službenice Milosrda, Split 1.000 kn * Sestre Uršulinke, Zagreb 500 kn * Slavica Edešar 100 kn * Termoproces d.o.o. 200 kn * Toma Vuković 2.000 kn * Tomislav Čubeljić 250 kn + 1.000 kn + 200 kn kn * Vinko Klarić 200 kn * Zborna crkva sv. Vlaha 200 kn * Zdenka Podhraški-Relja 30 kn * Zorka Vuletić 200 kn * Zrinka Martinić 60 kn * Zyonko Pleše 200 kn * Željka Božić 50 kn * Župa Brela Gornja 500 kn * Župa Brestje 1.105 kn * Župa Čista Provo 1.200 kn * Župa Čepin 3.000 kn * Župa Čista Velika 2650 kn * Župa Divuša 436,01 kn * Župa Draž 550 kn * Župa Dubravica 1.500 kn * Župa Dvor 96,5 kn * Župa Funtana 640 kn * Župa Hrvace 5.800 kn * Župa Jastrebarsko 150 kn * Župa Klanjec 950 kn * Župa Končanica 660 kn * Župa Kotari 100 kn * Župa Krapinske Toplice 300

kn + 900 kn + 650 kn * Župa Lastovo 275 kn * Župa Luka 1.200 kn * Župa Mačkovec 350 kn * Župa Podbablje 1.550 kn * Župa Prelog 750 kn * Župa Rude 570 kn * Župa Smiljevac 450 kn * Župa sv. Marije Magdalene 3.400 kn * Župa sv. Peregrina, Umag 2.840 kn * Župa Zadvarje 1.000 kn * Župa Žminj 1.700 kn * Župljanka iz Šišana 200 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

N. N., Banja Luka 180 KM * N. N., Župa sv. Ignacija 50 EUR * Dom sv. Josipa Sestara SMI, Vitez 150 KM * Mato Bošković 160 EUR * Jela i Anto Galić 100 EUR * Ilijana Barbarić 40 KM * Ljilja Grbešić 100 KM * 3. i 6. razred OŠ dr. Vinka Žganca, Vratitišnec 200 kn * Barica Solina 50 kn * Blaško Kivić 200 kn * Bosmattom d.o.o. 10.000 kn * Branko Dragojević 350 kn * Darovatelji preko o. Drage Kolimbatovića 4.150 kn * Dubravka Šegović 150 kn * Dubravko Dujmić 100 kn * Dušanka Tadić 100 kn * Gordana Jurković 710 kn * Ivan Ivković 100 kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 kn * Josip Kordić 100 kn * Josip Stanić 800 kn * Josipa Glibota 400 kn * Lucija Halusek 200 kn * Ljubica Ujlaki 500 kn * Maruša Jurista 30 EUR * Milka Brunec 200 kn * Mirkana Rožić 400 kn * N. N. 380 kn * N. N. 200 kn * Nada Alfirev 100 kn * Obitelj Glibić 200 kn * Pero Petanjak 100 kn * Sandra Španić 200 kn * Sandro Jakopčević 100 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Vera Čargonja 300 kn * Vesna Žižanović 200 kn * Zdravko Vrbanc 30 kn * Željka Vodopija 200 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Ivan i Marta Šmigoc 87 KM + 26 kn * Slaviša Andrić 39,50 KM * Božica Pratnemer 50 kn * Darinka Gatara 65 kn * Kapela Corpus Domini 3.750 kn + 15 EUR kn * Kapelica družbe sestara klanjateljica Krvi Kristove Tuškanac 100 kn * Marija Cerić 500 kn * Marija Nikolić 50 kn * Marina Cundeković 25 kn * Mario Škrabić 100 kn * Mladi župe sv. Vida Vrbovec 356 kn * N. N. 500 kn * OŠ Blago Zadro, Vukovar 954 kn * Sanja Nikčević 500 kn * Stjepan Kozelka 50 kn * Teđa Vukušić 1850 kn * Vesna Varga 155,75 kn * Župa Kršete 1500 kn * Župa Lastovo 50 kn * Župa Mačkovec 250 kn * Župa Smiljevac 150 kn * Župa Šubićevac 2.000 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEĆENIKA U MISIJAMA:

Ivana Čilić 20 KM * Molitvena zajednica „Emanuel“, Grude 200 KM * Marinko Čubela 200 KM * Jozo Hrkča 50 KM * Biserka Zorbas 100 kn * N. N. 435 kn * Obitelj Majić 1.000 kn * Stjepan Harča 120 kn * Tomislav Bilić 150 kn

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

A.O., Banja Luka 100 EUR * Irena Šimić 30 KM * Nada Rupčić 50 KM * Djeca produženog boravka KSC-a „Sv. Josip“, Stup-Sarajevo 60 KM * Ruža Perić 50 KM * Đijana Blažević 100 KM * Bara Miković 100 kn * Blagoje Kordić 100 kn * Josip Jakačić 15 kn * Josip Rajčić 40 kn * N. N. 435 kn * Župa Čirkovljani 1.000 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Jozo Hrkča 50 KM * N. N., župa sv. Ignacija 50 EUR * Ivanka Doko 25 KM * Mara Jurić 70 KM * Dujkić d.o.o., Široki Brijeg 200 KM * Anda Mihaljević 100 KM * Anda Mrvelj 100 kn * Anda Svoboda 50 kn * Anica Keškić 148,41 kn * Antonela Grbavac 200 kn * Danica Damjanović 200 kn * Danica Humek 20 kn * Danica Kristić 100 kn * Dario Maradin 100 kn * Dario Matvić 100 kn * Dr. Gordana Glavan 100 kn * Gordan Majić 1.600 kn * Gordana Jurišić 750 kn * Igor Končuraj 200

kn * Ivan Ivković 100 kn * Ivan Šporčić 200 kn * Ivanka Boras 200 kn * Ivica Škunca 200 kn * J. Zrno 30 kn * Jasmina Jug 100 kn * Josip Čović 70 kn * Josip Trbara 500 kn * Jozefa Skenderović 740 kn * Mara Zirdum 370 kn * Marija Galic 50 kn * Mihail Popinjać 100 kn * Nada Vuković 50 kn * Obitelj Majić 500 kn * Ruža Turk 50 kn * Senka Dominiković 100 kn * Siniša Jurić 100 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Veronika Valičević 50 kn * Vesna Erdec 75 kn * Vesna Žižanović 200 kn * Žrinka Čale 200 kn * Župa Kampor 3.970 kn * Župa Murter 1.500 kn + 2.600 kn kn * Župa Subotica 740 kn

ZA BUNARE U MISIJSKIM ZEMLJAMA:

Anda Mrvelj 100 kn * Anita Bačić 1.000 kn * Bernarda Petrušić 200 kn * Dragan Matijević 100 kn + 180 kn * Ivan Madarević 200 kn * Mira Lučić 1.000 kn * Mirko Androšević 30 kn * Pero Petanjak 50 kn * Sandro Jakopčević 75 kn * Vesna Pavetić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U DR KONGU:

Stanko Mikulić 200 KM * Dragan Katić 500 KM * Anica Lovrić 20 KM * Ana Raos 200 kn * Blaško Kivić 200 kn * D. Delić 120 kn * Dario Časar 150 kn * Đurdica Jagarinec 50 kn * Đurđica Psarić 100 kn * Irena Šanek 100 kn * Ivka Nedić 50 kn * Kata Sabelja 100 kn * Lidija Petrac 70 kn * Maja Peraica 200 kn * Marija Daniela Kraljić 1.000 kn * Marija Gregić 400 kn * Maruša Jurista 40 EUR * Mate Barać 20 kn * Mato Josić 200 kn * Mirna Noethig 100 kn * Mladen Crnečić 100 kn * Nikola Horvat 100 kn * Srećko Botrić 150 kn * Stipe Čizmić 50 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Vesna Mohorovičić 40 kn * Vladimir Soldo 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJI:

Borislava Kamšigovska-Šarić 5 KM * Ivan Šarić 10 KM * Ivanka Bencun 101 KM * Ruža Perić 100 KM * A. Rimac 100 kn * Ana Pavković 50 kn * Ana-Marija Kožić 50 kn * Anda Mrvelj 200 kn * Anita Mikec 100 kn * Ante Karačić 15 kn * Anja Zoričić 100 kn * Domagoj Tikvić 300 kn * Eva Damjanović 100 kn * Ivo Hrga 50 kn * Ivo-Dino Hrga 50 kn * Josip Spajić 50 kn * Lucija Miloš 50 kn * Ljiljana Kovač Pleše 25 kn * Majda Uremović 100 kn * Marija Miloš 20 kn * Marija Zečić 50 kn * Marijana Vilić 50 kn * Marina Spajić Brekalo 50 kn * Martina Oravec 120 kn * Martina Pavelić Kačarik 30 kn * Maruša Jurista 30 EUR * Mia Malić 50 kn * Mira Bakula 50 EUR * Mira Grmuša 111,37 kn * Mirna Ivančić 10 kn * Pamela Banovac 50 kn * Robert Skejić 150 kn * Ruža Tokić 200 kn * Sara Tenšek 20 kn * Silvija Ljubojević 100 kn * Snježana Mikec 100 kn * Tatjana Tolj 30 kn * Tihana Martinović 20 kn * Veronika Škegro 50 kn * Žrinka Kelava 50 kn * Župa Brestje 645 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Ana Mrgan 100 kn * Anica Josić 200 kn * Aprori d.o.o. 500 kn + 500 kn kn * Dubravka Pavišić 50 kn * Iva Miličević 200 kn * Janja Butigan 500 kn * Julija Vidović 70 kn * Ljiljana Lukač 100 kn * Marica Laštro 400 kn * Međubiskupijsko sjemenište 3.160 kn * Ruža Doknjaš 30 kn * Slavica Bilandžić 100 kn * Vikica Šalić 300 kn * Zdenka Sever 100 kn + 100 kn kn + 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Ivan Prskalo 20 KM * Ivanka Miličević 50 KM * Igor Pivac 1.000 kn * Katarina Vajdoher 100 kn * Marija Barać 20 kn * Marija Bartošek 500 kn * N. N. 100 kn * Romano Tripalo 150 kn * s. Augustina Vukančić 4.000 kn * Srećko Botrić 150 kn * Stana Prskalo 150 kn *

Zoran Zorica 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:

Dominik voće d.o.o. 5.000 kn * Marija Bartošek 500 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

Dom sv. Josipa Sestara SMI, Vitez 100 EUR
* Osoblje doma sv. Josipa, Vitez 100 KM *
Anuša Lučić 50 EUR * Anka Nikolić 50 EUR
* Franka Stipić 100 EUR * Etno skupina „Čuvarice“, Rama 1.000 KM * A. O., Banja Luka 450 KM * Božo Lovrić 30 KM * N. N. svećenik Vrhbosanske nadbiskupije 500 KM
* Anka Dužnović 25 kn * s. Augustina Vučančić 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

N. N. 30 KM * N. N. 200 kn * Učenici i dječatnici KŠC-a „Sv. Franjo“, Tuzla 2.000 KM * Siniša Skočibušić 50 KM * Djeca pok. Kate i Marka Ezgeta 200 KM * s. Terezija B. 50 KM * Fra Davor Petrović 50 EUR * Župa Ponikve 13.000 kn + 10.000 kn * Župa Presvetog Trojstva, Novi Travnik 3.500 KM * Ankica i Stanko Kordić 100 KM * Maja Marija Prelec 50 kn * Župa sv. Nikole 5.000 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

N. N. 435 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Agneza Kovačić 300 kn * Andela Perko 100 kn * Branka Kereži 600 kn * Franjo Trojnar 100 kn * Ivan i Mirjana Šprajc 500 kn * Ivanka Novak 1.000 kn * Katarina Šprajc 1.000 kn * Marija Marciuš 200 kn * Nina Knežević-Horvat 500 kn * Robert Šafarić 300 kn * Sestre karmeličanke BSI, Punat 400 kn * Tihomir Šprajc 500 kn

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJI:

Katarina Mittermayer 1.000 kn * Željka Tuškić 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Erna Presslauer 100 kn * Ivan Bošnjak 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U GANI:

Vlč. Anto Dominiković 150 EUR * Vlč. Josip Grubišić 100 EUR * A. O., Banja Luka 100 EUR * Marina Gudelj 50 KM * Siniša Skočibušić 50 KM * Ruža Perić 50 KM * Anka Dužnović 25 kn

ZA MISIJE I GLADNE U PERUU:

Ivana Vidović 50 KM

ZA MISIJE I GLADNE U BOLIVIJI:

Nada Sarajlić 100 KM

ZA MISIJE I GLADNE NA MADAGASKARU:

Učenici OŠ, Gimnazije i Sjemenište „Petar Barbarić“, Travnik 1.905,90 KM

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Ivana Vidović 50 KM * Marija Ana Gradiški 6.000 kn * N. N. 2.000 kn * N. N. 2.000 kn * N. N. 2.000 kn * Nada Peleh Serenčeš 50 kn * Timotej Vuković 1.000 kn

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:

Župa Pečnik 250 KM * Župa Komušina 487 KM * Župa Boće 400 KM * Župa Čardak 268 KM * Župa Teslić 80 KM * Župa Novo Sarajevo 520 KM * Župa Brusnica 350 KM * Župa Gradačac 205 KM * N. N. svećenik, Sarajevo 2.000 kn * Župa Gorica-Sovići 1.000 KM * Župa Krepšić 610 KM + 285 EUR * A. Harča 20 kn * Ambroz Čivljak 400 kn * Ana Radić 100 kn * Andre Depikolozvane 200 kn * Anka Dužnović 25 kn * Antonio Stuparich 50 kn * Bosiljka Šimunović 200 kn * Branka Srbanić 10 kn * Damir Barać 30 kn * Damir Sovina 100 kn * Danica Slavković 100 kn * Dinka Ilić-Roller 50 kn * Dragica Radičević

50 kn * Franjevački samostan Pazin 1.000 kn * Ivan Fištrak 50 kn * Ivan Hovanjec 50 kn * Ivan Ivančić 100 kn * Ivan Vučajnk 1.000 kn * Ivana Lukčić 400 kn * Ivana Pezerović 50 kn * Ivanka Šikić 2.000 kn * Ivanka Benjak 200 kn * Ivanka Grašo 50 kn * Ivo Sušnjara 1.466,5 kn * Janja Kopić 50 kn * Jelka Petršorić 200 kn * Josip Berač 75 kn * Josip Filipov 50 kn * Jozo Dovoda 50 kn * Katica Jelenčić 100 kn * Katica Nemet 145 kn * Krešimir Erlić 100 kn * Luca Dozan 150 kn * Luca Radman 20 kn * Mara Usorac 50 kn * Marica Masotto 50 kn * Marija Cikojević-Klašić 100 kn * Marija Ivezic 700 kn * Marija Kale 200 kn * Marija Martinko 200 kn * Marija Stipić 500 kn * Marija Vajić 50 kn * Marijana Petir 300 kn * Mario Cvrtak 200 kn * Milica Kevešić 100 kn * Milka Tomašović 10 kn * Mirko Androšević 30 kn * Natko Blagojević 100 kn * Nevena Jovanović 50 kn * Obitelj Majić 300 kn * Rajka Anzulović 100 kn * Rosanda Vukoša 100 kn * Sandro Jakopčević 75 kn * Sofija Senjak 100 kn * Suzana Lovrenović 50 kn * Štefica Lovrić 100 kn * Tajana Brajković 50 kn * Tatjana Plaksij 100 kn * Tomislav Zelembaba 50 kn * Tone Debeljak 100 kn * Valerija Groznica 200 kn * Vesna Mijić 100 kn * Vinka Bogdan 100 kn * Vinko Glavaš 150 kn * Violeta Guberac 150 kn * Zrinka Martinić 200 kn * Zvonko Slivac 100 kn * Željka Šegudović 75 kn * Župa sv. Ivana Krstitelja 1.610 kn * Župa Bokšić 1.900 kn * Župa Kožino 1.250 kn * Župa Mačkovec 200 kn * Župa sv. Leopolda Mandića, Koprivnica 1.700 kn

ZA MASLINOVE GRANČICE:

Župa sv. Josipa 1.580 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:

L.P.T., Mali Lošinj

MISIJSKA KRIŽALJKA – prosinac 2019.

Radosna vijest	Stid	Obala	Džava (fr.)	Puščano zrno	Konj	Redati	Bor	Alat za ribolov	ŽO	Muško ime	C	Vrijeme pripreme za Božić
Prigodna čestitka												
Udarati nogom								Začin Koja radi na etape				
Sprava za rezanje duhana					Suprug vaše kćeri Krema							
Žena koja voli matematiku												
Grčko slovo								Žensko ime Pomoć (eng.)				
Mjesto u Bačkoj												
E					Žensko ime Litra							
Božićna svetkovina												

Rješenja iz prošlog broja: DUŠNI DAN, SVI SVETI, POKOJNICI

